

SYMPOSIUM PROVINCIALE RAAD - ANTWERPEN
24 MAART 2018

PROFESSIONALISME / PROFESSIONALITEIT
DEONTOLOGISCHE ASPECTEN

Dr. Ivan Leunckens, lid Nationale Raad

DEFINITIES

- Professionalisme = Beroepsbekwaamheid
- Professionaliteit = het professioneel zijn, beroepsmatig werken, vakkundigheid, vakbekwaamheid
- Professioneel:
 - Iemand die bekwaam/vakkundig is in zijn beroep.
 - Iemand die iets beroepsmatig uitvoert.
 - Iemand die werkt volgens de regels van zijn beroep
 - Een lid van een beroepsgroep met een erkend niveau van vakbekwaamheid, dat werd bereikt met voortgezette studie en in de praktijk opgedane ervaring
- **Tegengestelde van 'amateuristisch'**

NATIONALE RAAD 01/01/2017-21/04/2018: HERVORMING CODE GENEESKUNDIGE PLICHTENLEER

'Oude' Code (182 artikelen)

- geschreven bijna 50 jaar geleden: oudste artikelen gedateerd op 01/01/1975
- weliswaar regelmatige aanpassingen door NR (oplapwerk!) cf. www.ordomedic.be/nl/code/inhoud/
- omvat - uiteraard - een aantal eeuwenoude principes, die blijven bestaan
- maatschappelijke evolutie, mentaliteit, wetgeving, ...
- toch sterk verouderd, achterhaald met een hele reeks voorbijgestreefde (en zelfs niet meer correcte) artikelen → in feite niet meer 'te doen'

→ Nationale raad opteerde begin 2017 voor een flinke vereenvoudiging en het opstellen van een '**nieuwe' Code** met – uiteindelijk - **45 artikelen** in **9 pagina's**

→ aan te vullen met een **Compendium** (in voorbereiding) met een link naar de **adviezen**

zie: www.ordomedic.be/nl/adviezen/zoeken/

NIEUWE CODE IN 4 GROTE HOOFDSTUKKEN

- 1. Professionaliteit: omschrijving van het kader waarin een arts actief moet zijn om 'professioneel' zijn/haar beroep uit te oefenen met een aantal aanbevelingen en regels**
- 2. Respect: in zijn relatie en omgang met de patiënt*
- 3. Integriteit: de deontologisch belangrijke waarden*
- 4. Verantwoordelijkheid: vooral naar de maatschappij toe*

PROFESSIONALITEIT: BELANGRIJKE ITEMS

- **Bekwaamheid**

- Kennis – Gedrag – Kunde

- **Professionele grenzen**

- Grenzen – Samenwerking – Collegialiteit

- **Persoonlijke grenzen**

BEKWAAMHEID – KENNIS, GEDRAG & KUNDE

- Blijvend onderhouden van vaardigheden, zowel kennis als kunnen
- Handelen volgens de huidige stand van de wetenschappelijke kennis
- Bijdragen tot vooruitgang van deze wetenschap
- Kennis delen met (en overbrengen naar) andere gezondheidszorgbeoefenaars
- Aandacht voor gezondheidspreventie, -bescherming en -promotie

BEKWAAMHEID – KENNIS, GEDRAG & KUNDE

- **Praktijkorganisatie moet toelaten**

- geneeskunde uit te oefenen

- op een kwalitatief hoogstaande
 - en op een veilige manier

- de continuïteit van zorg te verzekeren

- de waardigheid en de intimiteit van de patiënt te eerbiedigen

PROFESSIONELE GRENZEN

- Zich bewust zijn van de **grenzen van zijn kennis en zijn mogelijkheden** met als gevolg nood aan:
 1. **advies te vragen aan**
 2. **te verwijzen naar** een gekwalificeerde gezondheidszorgbeoefenaar
- Waken, binnen de grenzen van zijn functie binnen de gezondheidszorg, over zijn **professionele onafhankelijkheid** en **verantwoordelijkheid nemen** voor hetgeen eruit voortvloeit in het **belang van zijn patiënten en van de maatschappij**
- Onderzoeken, behandelingen (ook voorschriften) of verstrekkingen moeten **medisch verantwoord** zijn, niet 'op vraag van' (bv. patiënt)

PROFESSIONELE GRENZEN - INCIDENTEN

- **Het welzijn en de veiligheid van de patiënt** komen op de eerste plaats.
- **Bij zorgincidenten**
 - adequaat en transparant reageren
 - overleggen met andere betrokken zorgverleners,
met de bedoeling de kwaliteit van de gezondheidszorg blijvend te verbeteren.
 - open communicatie met patiënt
- Iedere arts **moet zijn beroepsaansprakelijkheid** voldoende te **verzekeren**

PROFESSIONELE SAMENWERKING

- **Samenwerkingsverbanden o.k.**, maar elke vorm van **collusie*** binnen of buiten de gezondheidszorg dient **vermeden** te worden
- **Verantwoordelijkheid** voor eigen medisch handelen blijft individueel
- Beroepsuitoefening en **organisatie van de professionele samenwerking** dienen te stroken met de bepalingen van de medische deontologie en worden vastgelegd in een **schriftelijke overeenkomst**

* heimelijke verstandhouding met iemand om een ander te benadelen (of 'ten koste van een ander'), samenspannen

COLLEGIALITEIT – ONGANG MET COLLEGA'S

- Elke arts stelt zich **collegiaal** op
 - **Respect** voor de specifieke bekwaamheden van collega's en van de beoefenaars van andere gezondheidszorgberoepen
 - **Gepast communiceren** bij multidisciplinair overleg

- Bij **problematische situaties of geschillen** met collega's of andere gezondheidszorgbeoefenaars, **zoekt de arts** naar een **oplossing**

COLLEGIALITEIT – CONTINUÏTEIT VAN ZORG

- Garanderen van de **continuïteit van de zorg**
- Zich beschikbaar stellen om een **verhinderde collega te vervangen**, in het bijzonder binnen zijn dienst of zorginstelling
- Vervangende arts moet - in principe - **dezelfde kwalificatie** hebben
- Bijdragen tot het **patiëntendossier** / op het einde van de vervanging **alle nuttige inlichtingen** bezorgen aan betrokken collega
- De arts neemt deel aan de **medische permanentie** en aan de **wachtdienst** overeenkomstig zijn kwalificatie

PERSOONLIJKE GRENZEN

- **‘Maar’ zoveel patiënten** in behandeling nemen als mogelijk voor een **gewetensvolle, zorgvuldige en respectvolle verzorging**
- **Nodige aandacht en zorg besteden aan zijn eigen gezondheid**
(Zo nodig **hulp zoeken** bij collega’s of andere gezondheidszorgbeoefenaars)
- **Grenzen van beroepsactiviteit bewaken en streven naar een evenwicht tussen beroepsactiviteit en privéleven**

BESLUIT

- **Hervorming Code** hoogstnoodzakelijk
 - Grote, vaak eeuwenoude principes (Hippocrates!), blijven uiteraard behouden
 - Aanpassing aan evolutie van maatschappij, mentaliteit en wetgeving
- Belangrijk 1° hoofdstuk over **nood aan professionaliteit/professionalisme** in de beroepsuitoefening met als belangrijke pijlers
 - enerzijds **bekwaamheid** op het vlak van kennis, kunde
 - en gedrag door o.a. de **praktijkorganisatie**
 - en anderzijds **grenzen** leren kennen en respecteren zowel **beroepsmatig** als **persoonlijk**
- ‘Nieuw’: o.m. het expliciet benoemen van de noodzaak tot aandacht voor
 - **andere gezondheidszorgbeoefenaars**
 - **eigen gezondheid**
 - **bewaken van grenzen!**

NIEUWE CODE VAN GENEESKUNDIGE PlichtenLEER

Definitieve goedkeuring voorzien op zitting
Nationale raad van 21 april 2018 !

- Zie www.ordomedic.be

